

- and Demand for Certification of Residue Free Produce, Economics of Food Safety, J.A. Caswell, New York 1991
14. Peattie K.: Green Marketing, Lecturer in Strategie Management, University of Wales Longman Group, UKLtd 1992, s. 106-107
 15. Simon Francoise L.: Marketing green products in the triad, „Columbia Journal of World Business", jesień- zima 1992
 16. Sroka K.: „Zielone alianse - nowa broń strategiczna przedsiębiorstw", E i OP, 1998, Nr 11.s.11
 17. Sznajder A.: Euromarketing. Uwarunkowania na rynku Unii Europejskiej, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997, s.57
 18. Treager A.E.: An Investigation of the Demand for Organically Grown Produce, University of Edinburgh, Scottish Agricultural College, Mphil, 1993, s.8
 19. Wells R.P.: Environmental performance will count in the 1990's, „Marketing News" 19.03.1990
 20. Vicene J.: Marketing Strategie vor Bioprodukten , Ghent 1993, s.54
 21. Vohrer M.: Ökologische Marktwirtschaft in Europa, Nomos Verlagsgesellschaft, Badden-Baden, 1992,s.52-58
 22. Żuchowski J.: Jakość i ekologia wyrobów, Wydawnictwo Politechniki Radomskiej, Radom 1999.S.12

ECO-MARKETING* AS AN INSTRUMENT FOR CREATING COMPETITIVE ADVANTAGE ON WORLD-WIDE MARKET

Present-day competitive market coerces the businesses into changes in their activity and their directions, which express in the development of green-marketing. It is also related with growth of consumers' sensitivity for ecological quality of the products offered on the market. From recent premises mentioned above emerge the purpose of this essay which is presentation of eco-marketing that is its essence, instruments and conditions of its aplikation.

* eco-marketing is often exchange for the term of green marketing

УДК 347.451.031:339.56

Бондаренко С. М.

к. е. н., доцент кафедри менеджменту

Київський національний університет технологій та дизайну

СТВОРЕННЯ ІНТЕГРОВАНИХ СИСТЕМ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

В статті обґрунтована необхідність створення на українських підприємствах інтегрованих систем менеджменту, які відповідають вимогам міжнародних стандартів. Впровадження цих систем призведе до конкурентних переваг та конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств на світовому ринку.

Вступ України до Світової організації торгівлі створює відповідну нормативно-правову базу для покращення конкурентних умов. СОТ відкриває нові можливості щодо зростання обсягів інвестування, експорту, зменшення антидемпінгових розслідувань, але разом з тим може призвести до негативних наслідків - імпортої експансії та руйнації виробництва, продукція яких недостатньо конкурентоспроможна. Щоб запобігти цьому в Україні має бути посилена робота щодо підвищення конкурентоспроможності продукції та підприємств, покращення міжнародно співпраці вітчизняної промисловості, переходу на міжнародні стандарти якості, ефективного використання можливостей, які відкриває вступ до СОТ.

Постановка завдання

Одним із важливих умов створення конкурентоспроможної продукції в Україні є перехід вітчизняних підприємств на міжнародні стандарти якості, впровадження інтегрованих систем

менеджменту, створених відповідно до вимог міжнародних стандартів ISO 9000, ISO 14000, OHSAS 18000, SA 8000 та деяких інших.

Дослідженню сучасних систем менеджменту присвячено праці Кондо Й., Момота О. І., Світкіна М., Фомічова С. К., Шаповала М. І. та ін.

Результати та їх обговорення

На сьогоднішній день широкого розповсюдження набула і швидко розвивається стандартизація менеджменту. З'являються нові стандарти на системи менеджменту. Тому створення інтегрованих систем практикується все ширше, оскільки при цьому вдається забезпечити більшу узгодженість управлінських дій в середині організації та знизити витрати на розробку, впровадження і сертифікацію, тобто отримати ефект «два в одному», «три в одному» і так далі.

Інтегрована система менеджменту – частина системи загального менеджменту організації, що відповідає вимогам двох і більше міжнародних стандартів на системи менеджменту і функціонує як єдине ціле [4].

Інтегровані системи менеджменту створюються за участі таких міжнародних стандартів, які мають багато спільних моментів і положень:

- ISO 9000 (Quality management systems) – стандарти на системи менеджменту якості;
- ISO 14000 (Environmental management systems) – стандарти на системи екологічного менеджменту;
- OHSAS 18000 (Occupational Health and Safety Assessment Series) – стандарти на системи керування професійною безпекою і здоров'ям;
- SA 8000 (Social Accountability) – стандарти на системи соціального і етичного менеджменту;
- ISO 17799 (Information Technology – Code of practice for Information security management) – стандарти на системи менеджменту інформаційної безпеки;
- HACCP (Hazard Analysis and Critical Points) – стандарти на системи керування безпекою харчових продуктів;
- GMP (Good Manufacturing Practice) – стандарти системи менеджменту виробництва лікарських засобів;
- FSC (Forest Stewardship Council) – стандарти лісової піклувальної ради.

Організаційно – методичною базою для побудови інтегрованих систем залишаються стандарти ISO серії 9000 [2].

На сьогодні сформувався два підходи до створення інтегрованих систем менеджменту [7]. Перший підхід «адитивний» - до базової системи менеджменту якості послідовно додають інші системи менеджменту, наприклад, систему екологічного менеджменту, систему управління промисловою безпекою і т. ін. Другий підхід - коли система відразу розробляється як повністю інтегрована модель, яка об'єднує в одному комплексі відразу декілька систем менеджменту.

Для успішної роботи українських підприємств в умовах глобалізації та єдиного торговельного простору доцільність і необхідність створення на українських підприємствах максимально інтегрованих систем, на нашу думку, не викликає сумнівів. Адже до їх переваг можна віднести:

- інтегрована система забезпечує більшу узгодженість дій всередині організації, посилюючи цим самим синергічну дію, яка полягає у тому, що загальний результат від узгоджених дій більший за просту суму окремих результатів;
- інтегрована система мінімізує функціональну різноманітність в організаціях, яка виникає при розробці автономних систем менеджменту;
- обслуговування інтегрованої системи значно простіше, аніж паралельних систем менеджменту;
- кількість внутрішніх і зовнішніх зв'язків в інтегрованих системах менше за сумарну кількість зв'язків у декількох системах; обсяг документів в інтегрованій системі значно менший, аніж сумарний обсяг документів у декількох паралельних системах;
- в інтегрованій системі досягається більш висока ступінь залучення персоналу в покращення діяльності організації;

- витрати на розробку, функціонування та сертифікацію інтегрованих систем менші, ніж сумарні витрати на декілька систем менеджменту.

Висновки

На сьогоднішній день в світі склалася думка, що надійними партнерами можуть бути тільки ті компанії, які дотримуються правил, що розробила світова спільнота на базі передового управлінського досвіду і зафіксувала це в системі міжнародних стандартів на системи менеджменту. Тому впровадження інтегрованих систем менеджменту на українських підприємствах призведе до значних конкурентних переваг та конкурентоспроможності на світовому ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Кондо Йосіо. Управление качеством в масштабах компании: становление и этапы развития. – К.: АДЕФ-Украина, 2007. – 235 с.
2. Момот О. І. Менеджмент якості та елементи системи якості: Навч. Посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 368 с.
3. Мазур І. І., Шапиро В. Д. Управление качеством. – М.: Высшая школа, 2003. – 333 с.
4. Свиткин М. Интегрированные системы менеджмента // Стандарты и качество. -2004. - № 2. – С. 56-61.
5. Фомичев С. К., Старостина А. А., Скрябіна Н. И. Основы управления качеством: Учебное пособие. – К.: МАУП, 2002. – 191 с.
6. Шаповал М. І. Менеджмент якості: Підручник. – К.: Знання, 2003. – 475 с.
7. www.citeach.com.ua

УДК 51.491.81

Будзьяк В.М.

к. е. н., н. с.

РВПС України НАН України

ПРОБЛЕМИ ПІДТОПЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬГОСПРОДУКЦІЇ

Проаналізовано проблеми щодо підтоплення території України та його вплив на конкурентоспроможність сільгоспродукції.

Вступ. Проблема підтоплення в Україні за своїми масштабами та динамікою розвитку стає великомасштабним просторово-часовим фактором ускладнення умов життєдіяльності та погіршення економічних показників суцільних регіонів і тому набуває ознак національної загрози. За різними оцінками фахівців НАН України вплив підтоплення охоплює до 30% населення України, 60% промислово-міських агломерацій, практично усі розвинуті гірничо-видобувні райони та промайданчики діючих АЕС. За даними регіональних установ Держбуду, Мінприроди через підтоплення земель пошкоджується близько 12 тис. архітектурно-історичних пам'яток України. Загалом підтоплення земель охоплює близько 23,7 % території України. Лише сільськогосподарських угідь підтоплено на площі близько 1 млн. га. Втім, загрозливою є ситуація, власне, із підвищенням інтенсивності підтоплення земель в Україні, яка за останні 20 років зросла у 2 рази.

Нині підтоплення зазнає 1072 населених пункти, з яких майже половина (378) знаходиться в зонах великих водосховищ і зрошення. Значного розвитку набули ці процеси у степовій зоні в містах і селищах Дніпропетровської, Одеської, Донецької, Луганської, Херсонської областей [1]; у лісостеповій зоні - Чернівецької, Полтавської, Харківської областей, та в зоні надмірного зволоження - у містах і селищах Житомирської та Закарпатської областей.

За інтенсивністю підтоплення можна виділити наступні групи областей. Перша - це області із невисокою інтенсивністю підтоплення та незначною площею підтоплених територій, а саме: Хмельницька, Тернопільська, Івано-Франківська, Волинська, Рівненська, Житомирська,